

Eduskunta

LAUSUNTO 16.10.2024

Ympäristövaliokunta

Asia: LA 20/2024 vp ja LA 21/2024

Asiantuntijalausunto lakialoitteista rakennuslain 17§ ja 180§ muuttamiseksi

Suomen Omakotiliitto ry kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto ympäristövaliokunnalle lakialoitteita LA 20/2024 vp ja LA 21/2024.

Omakotiliitto edustaa pientalo- ja vapaa-ajanasukkaita ja omistajia Suomessa, ollen alan ainoa valtakunnallinen edunvalvoja. Omakotiliitto on sitoutumaton ja yleishyödyllinen kansalaisjärjestö. Omakotiliitossa on jäseniä noin 70 000 (kotitaloutta), jotka kuuluvat lähes 230 paikalliseen jäsenyhdistykseen. Tarjoamme monipuolisia palveluita, neuvontaa (kuten rakentaminen, energia-asiat, lakineuvonta, pihaneuvonta) ja tietoa asumiseen liittyvästä lainsäädännöstä.

Suomessa on lähes 1,2 miljoonaa omakotitaloa ja noin 0,5 miljoonaa vapaa-ajan asuntoa. Perustuslain 19§ mukaan julkisen vallan tehtävänä on tukea asumisen omatoimista järjestämistä. Rakentamislain tulee toteuttaa tätä tehtävää ja mahdollistaa jatkossakin Suomessa tavanomainen ja myös omatoiminen pientalorakentaminen, kuten yhden ja kahden perheen asuinrakennukset, sekä vapaa-ajan asuntojen rakentaminen. Kommentoimme esitystä pientalo- ja vapaa-ajan asukkaiden, erityisesti maallikkorakentajien ja -rakennuttajien näkökulmasta.

LA 20/2024 vp Lakialoite laiksi rakentamislain 17 §:n muuttamiseksi

Lakialoitteessa esitetään, että kuntien velvoitteita rakennusjärjestyksen laatimisessa kevennetään. Aloitteen tarkoituksena on vahvistaa kuntien harkintavaltaa rakennusjärjestyksen valmistelussa ja korostaa rakennusjärjestyksen luonnetta normikokoelmana.

Rakentamislain 17 §:n 2 momentti tulisi muuttaa siten, että yksityiskohtaiset sisältövaatimukset kunnille ja näiden selvitysvelvollisuus rakennusjärjestyksen valmistelussa kevenevät.

Lakialoitteessa esitetään muutettavaksi säännöstä siten, että edellytys ”suunnitelmallisesta ja sopivasta rakentamisesta poistetaan”.

Lähtökohtana Omakotiliitto toteaa, että rakentamislain 17 mukaan rakennusjärjestyksen määräykset eivät saa olla kiinteistönomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuuttomia.

Omakotiliitto kannattaa pientaloasumisen joustavuuden parantamista. Kotitalouksien asumistarpeet vaihtelevat elinkaaren eri vaiheissa. Sivuasuntojen rakentaminen tuo mahdollisuuksia vastata perheen erilaisiin tilanteisiin, kuten omien lasten tai omien vanhempien muuttuviin asuintarpeisiin. Sivuasunnolla on asukkaana myös mahdollista hankkia lisätuloja, ja vaikuttaa myös talon arvoon positiivisesti.

Omakotiliitto kannattaa lakialoitteen muutosta.

LA 21/2024 vp Lakialoite laiksi rakentamislain 180 §:n muuttamiseksi

Lakialoitteessa esitetään, että yhdistysten valitusoikeus poikkeamisluvasta sekä rakentamisluvasta suunnittelutarvealueelle sijoittuvan rakennuspaikan osalta rajataan vain sellaisiin hankkeisiin, joihin sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia.

Lakialoitteen tarkoitus on rajata yhdistysten valitusoikeuden ulkopuolelle esimerkiksi yksittäiset pientalohankkeet, joilla on käytännössä korkeintaan vähäisiä vaikutuksia luonto- tai ympäristöarvoihin. Lakialoitteen tavoitteena on sujuvoittaa erityisesti pientalorakentamista.

Rakentamislain 180 §:ssä tarkoitettut päätökset koskevat usein yksittäisten pientalojen tai muiden vastaavien ympäristövaikutuksiltaan vähäisten hankkeiden rakentamista.

Päätöksistä tehtävät valitukset ovat aiheuttaneet kohtuutonta haittaa ja viivästymistä hankkeiden asianosaisille, kun otetaan huomioon, että yhdistysten valituksia on ulotettu yksittäisiin pientalohankkeisiin yhdyskuntasuunnitteluun kytkeytyvillä perusteilla.

Omakotiliitto kannattaa lakialoitteen esitystä poistaa rakentamislain (751/2023) pykälästä 180 kohta 7.

Jatkamme mielellämme yhteistyötä asiassa.

Kunnioitavasti

Suomen Omakotiliitto ry

Marju Silander
toiminnanjohtaja

Ari Rehnfors
puheenjohtaja